

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/82/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312211658
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5312211658.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej, v právnej veci žalobcov: 1/ Ing. U. D., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. nad O., P. XXXX, 2/ Ing. G. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. nad O., P. XXXX, žalobcovia v rade 1/ a 2/ právne zastúpení spoločnosťou: MAJCHRÁK & MAJCHRÁK, advokáti, s.r.o., so sídlom Nová Bystrica 850, IČO: 36 416 525, proti žalovaným: 1/ Ing. U. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. nad O., P. XXXX, 2/ U. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. nad O., P. XXXX, žalovaní v rade 1/ a 2/ právne zastúpení spoločnosťou: A3 advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Partizánska 25, Trenčín, IČO: 36 735 311, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, na odvolanie žalobcov v rade 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Čadca z 28.06.2018, sp. zn. 4C/295/2012-495, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovaným v rade 1/, 2/ p r i z n á v a proti žalobcom v rade 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcov na určenie, že nehnuteľnosť KN-C parcela č. 98/2 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 165 m², zapísaná na LV č. XXXX, k.ú. O. nad O., patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov v rade 1/, 2/, každému v rozsahu 1/2-ice, ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP podľa pomeru úspechu strán v konaní, keďže žalobcovia boli v spore úspešní v časti určenia vlastníckeho práva k rodinnému domu a v časti neúspešní o určenie vlastníckeho práva k pozemku, žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalovaní nadobudli vlastnícke právo k žalovanej parcele podľa § 132 ods. 2 Občianskeho zákonníka na základe rozhodnutia štátneho orgánu - bývalého Okresného národného výboru, odbor finančný v Čadci Č. j. Fin1481/90/maj. z 15.8.1990 o pridelení pozemku do osobného užívania žalovaným. Dôvodnosť podanej žaloby (vychádzajúc zo skutkového tvrdenia žalobcov uvedených v podaní z 4.1.2017 ako zmenu rozhodujúcich skutkových tvrdení podľa § 140 ods. 2 CSP) nebola zo strany žalobcov preukázaná v tvrdení, že žalovanú nehnuteľnosť po rozhodnutí štátneho orgánu nadobudli ústnou darovacou zmluvou od žalovaných v rade 1/ a 2/, keď zároveň aj pre absenciu písomnej formy považoval takýto právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 46 ods. 1, 2 a § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka za absolútne neplatný. Tvrdenia žalobcov o nadobudnutí vlastníckeho práva ústnou darovacou zmluvou je v rozpore s listom matky na č.l. 11 spisu, v rozpore s nájomnou zmluvou zo dňa 27.2.1993, ako aj so zmluvou o pôžičke z 5.3.1991 R III. 243/91. Nadobudnutím vlastníckeho práva vydržaním sa nezaoberal, keďže zmenu žaloby zo dňa 28.6.2018 spočívajúcej v zmene rozhodujúcich skutkových tvrdení, rozšírením titulu nadobudnutia vlastníckeho práva k pozemku KN-C parcele č. 98/2, okrem ústnej darovacej zmluvy aj titulom nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, nepripustil.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia. Uviedli, že jediným dôvodom zamietnutia žaloby bol právny názor súdu prvej inštancie, keď ich tvrdenia vo vzťahu k právnemu základu sporu prezentovaným na pojednávaní dňa 28.6.2018 o tom, k nadobudnutiu vlastníckeho práva došlo na základe ústnej darovacej zmluvy vydržaním vlastníctva spornej nehnuteľnosti, považoval za rozhodujúce skutkové tvrdenie, na ktoré nebude prihliadať z dôvodu jeho uplatnenia ako prostriedku procesného útoku po lehote na to určenej koncentrácie konania. Na preukázanie konkretizácie právneho titulu - vydržania, keď v konaní ani iný ani prezentovaný nebol, nie je skutkovým tvrdením, ale tvrdením právnym, ktorý nie je prostriedkom procesnej obrany a preto sa naň ani nevzťahuje žiadna koncentrácia konania ani rozhodovanie o zmene žaloby. Od začiatku konania tvrdili dve skutočnosti - skutkové tvrdenia: že užívajú nehnuteľnosti (aj pozemok) od roku 1990 dodnes a že pozemok im bol ústne darovaný. Na základe týchto dvoch skutkových tvrdení, ktoré si v žiadnom prípade neprotirečia, bolo na súde, či ich subsumuje pod právnu normu a ak áno, akú, napr. či je namieste rozhodnúť o vydržaní alebo o darovaní. Vydržanie nikto nemusel ani len tvrdiť, pretože právne posúdenie veci je vždy a len na súde. V tejto súvislosti zdôraznil, že tvrdenie o tom, že v konaní môže ísť vzhľadom na zistený skutkový stav o vydržanie, možno zásadne uvádzať kedykoľvek počas konania. Nezmenili tým absolútne žiadne skutkové tvrdenie. Na základe uvedeného súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil, keďže nijako sa nezaoberal nadobudnutím vlastníckeho práva vydržaním v zmysle § 130 ods. 1 a § 134 od. 1 Občianskeho zákonníka. Za ďalšie pochybenie v procesnom postupe súdu prvej inštancie je potrebné vidieť to, že nekonal v súlade s procesnou zásadou vyjadrenou v ust. § 181 ods. 2 CSP a v súvislosti s tým predčasne odmietol vykonať nimi navrhnuté dôkazy. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom dôvode, že nehnuteľnosť nemožno platným spôsobom previesť ústnou darovacou zmluvou. Darovacia zmluva, i keď nie je perfektná, preukázala ich právny titul oprávnenej držby, ako aj dobromyseľnosť. Ak by disponovali s riadnou darovacou zmluvou v písomnej forme, spor medzi stranami by nebol. Predčasným zamietnutím vykonania navrhnutých dôkazov založil súd prvej inštancie inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žiadali rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - CKN parcele č. 98/2 vyhovieť. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania žiadali zmeniť a žiadali priznať nárok na náhradu trov v rozsahu 100%.

3. Žalovaní vo vyjadrení k podanému odvolaniu žalobcov žiadali rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdiť. Uviedli, že žalobcovia počas celého priebehu konania menili právny titul, na základe ktorého by mali nadobudnúť vlastníckeho práva k predmetnému pozemku. Najskôr titulom nadobudnutia malo byť „spracovanie pozemku“, čo považujú za úplný právny nezmysel, následne darovanie, ktoré sa malo uskutočniť „ústnou darovacou zmluvou“ a potom, ako prvostupňový súd na pojednávaní dňa 28.6.2018 oznámil stranám predbežný právny názor, žalobcovia sa začali domáhať určenia vlastníckeho práva z titulu vydržania. V predmetnej veci vydržanie neprichádza do úvahy z dôvodu chýbajúcej dobromyseľnosti držiteľa, o čom žalobcovia veľmi dobre vedia a toto je aj dôvodom, že údajné vydržanie ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva použili až vtedy, keď sa „im minuli“ všetky tituly prichádzajúce do úvahy. Ani z textu odvolania nie je zjavné, čo by podľa žalobcov 1/, 2/ malo byť titulom nadobudnutia vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti - či darovacia zmluva alebo vydržanie.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaných (v replike) uviedli, že vlastnícke právo k nehnuteľnosti - pozemku bolo nadobudnuté darovaním - ústnou darovacou zmluvou. Táto skutočnosť založila ich dobromyseľnosť, že im vec patrí a preto s ňou vždy nakladali ako s vlastnou, čo sa v konaní preukázalo. Svedkovia, ktorých výsluch ako dôkaz ich tvrdení navrhli vykonať v konaní, by potvrdili, že pozemok im bol darovaný a nakladali s ním oprávnene ako s vlastným. V konaní súd prvej inštancie postupoval nesprávne, keď vyhodnotil uplatnenie právneho tvrdenia - vydržania ako prostriedok procesnej obrany, ktoré toto ním nie je. V danom prípade súd prvej inštancie nepochopiteľne nesubsumoval zistený skutkový stav pod právny režim vydržania a to pre tvrdenú určenú koncentráciu konania. Tvrdenie vydržania nie je skutkovým tvrdením. Žalovaní sa k najpodstatnejším odvolacím tvrdeniam a dôvodom vo väčšine obsahu odvolania nijako nevyjadrili a ani k rozsiahlej konštantnej judikatúre NS SR.

5. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas (§ 362 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa § 379 a § 380 CSP, ktorý podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Záver súdu prvej inštancie, ktorý na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobcovia nemohli nadobudnúť vlastnícke práva k žalovanej parcele na základe vymedzeného skutkového tvrdenia, že predmetný pozemok - KN-C parcelu č. 98/2 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 165 m², zapísaný na LV č. XXXX, k.ú. O. nad O., nadobudli ústnou darovacou zmluvou, keďže zákon (Občiansky zákonník) pre nedostatok písomnej formy považuje takýto právny úkon za absolútne neplatný, keď inak, na základe dôkaznej iniciatívy žalobcovia takúto skutočnosť v konaní ani nepreukázali, je vecne správny.

7. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového zistenia (ktoré medzi stranami nebolo sporné), že žalovaní v rade 1/, 2/ nadobudli pozemok - (v súčasnosti evidovaný) KN-C parcelu č. 98/2 v k.ú. O. nad O. na základe Rozhodnutia o pridelení pozemku do osobného užívania z 15.8.1990, vydaného Okresným národným výborom, odbor finančný v Čadci Č. j. Fin1481/90/maj. Jednalo sa o rozhodnutie o pridelení pozemku do osobného užívania za účelom výstavby rodinného domu, podľa vtedy platných predpisov (§ 198 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1991), pričom v zmysle prechodných ustanovení Občianskeho zákonníka k úpravám účinným od 1.1.1992 (zákon č. 509/1991 Zb., § 872 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka) právo osobného užívania pozemku vzniknuté podľa doterajších predpisov sa zmenilo na vlastníctvo fyzickej osoby, v danom prípade na bezpodielové spoluvlastníctvo žalovaných v rade 1/, 2/.

8. Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1.1.1992), ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

9. Podľa § 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1.1.1992), písomnú formu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, ako aj iné zmluvy, pre ktoré to vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov.

10. Podľa § 628 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1.1.1992), darovacia zmluva musí byť písomná, ak je predmetom daru nehnuteľnosť, a pri hnuťnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní.

11. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1.1.1992), neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

12. Z výkladu ust. § 40 ods. 1 v nadväznosti na ust. § 46 ods. 1 a § 628 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že nedodržanie písomnej formy činí právny úkon neplatným. Táto neplatnosť je pri nedodržaní písomnej formy či úradného zápisu stanoveným zákonom absolútna, na ktorú súd prihliada z úradnej povinnosti.

13. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam a právnenmu záveru, že pokiaľ bolo jednoznačne preukázané, že k tvrdenému prevodu vlastníckeho práva (žalobcami) k žalovanej nehnuteľnosti nedošlo na základe riadnej (písomnej) zmluvy, na základe podmienok § 46 ods. 1 a § 628 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka nemohlo dôjsť k uzavretiu platného právneho úkonu (keď zároveň takéto tvrdené skutočnosti ani nemal preukázané), správne potom dospel k záveru, že žalobcovia so žalobou na určenie vlastníckeho práva na základe uvádzaného právneho titulu (nadobudnutia vlastníctva ústnou darovacou zmluvou) v spore úspešní byť nemohli. Obdobná právna úprava bola uvedená aj v ustanoveniach Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1991 (§ 39, § 40 ods. 1, § 46 ods. 1), pokiaľ by súd mal vychádzať zo skutkového zistenia (ak by bolo v konaní žalobcami preukázané), že k takémuto úkonu ústnej darovacej zmluvy malo dôjsť za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31.12.1991.

14. Predmetom odvolacieho konania nebolo posúdenie dôvodnosti podanej žaloby na určenie vlastníckeho práva z hľadiska jeho nadobudnutia na základe vydržania tak, ako bolo predmetom jeho posúdenia v predchádzajúcom rozsudku Krajského súdu v Žiline z 16. januára 2019, sp. zn. 7Co/295/2018-552. Z postupu súdu prvej inštancie je zrejmé, že tento zmenu žaloby zo dňa 28.6.2018 spočívajúcu v zmene rozhodujúcich skutkových tvrdení, v rozšírení titulu nadobudnutia vlastníckeho práva k pozemku KN-C parcele č. 98/2 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 165 m², k.ú. O. nad O., okrem ústnej darovacej zmluvy zo dňa 15.8.1990 aj o titul nadobudnutia vydržaním, nepripustil. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie vo vzťahu posúdenia nadobudnutia vlastníckeho práva

žalobcov k žalovanej parcele na základe vydržania nevykonali žiadne dokazovanie, pričom doterajšie skutkové zistenia súdu prvej inštancie nemohli byť podkladom pre rozhodnutie súdu v odvolacom konaní, prípadne by tieto mohli byť predmetom posúdenia až na základe doplnenia ďalších skutkových tvrdení a vykonania rozsiahleho dokazovania v odvolacom konaní, odvolací súd vyvodil, že vzhľadom na priebeh doterajšieho konania a jeho hospodárnosť, nebolo dôvodné vykonať dokazovanie v odvolacom konaní k uvádzanému právnomu titulu nadobudnutia vlastníckeho práva.

15. Z vyššie uvádzaných dôvodov, keďže žalobcovia na základe skutkového vymedzenia a na základe výsledkov vykonaného dokazovania nepreukázali okolnosti a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva na základe uzavretia právneho úkonu - ústnej darovacej zmluvy, ktoré súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia správne vyhodnotil ako nedôvodné, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

16. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

17. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)